

Húszéves a Cilinder Iskola

Első bemutatójának helyszínén, az Almássy téri Szabadidő Központban ünnepelte fennállásának huszadik évfordulóját a Cilinder Alapfokú Művészetoktató Iskola. December 18-án, a születésnap rendezvényen az iskola színjátszó tanulói több oldalukról is bemutatkoztak. Az ötödikesek Kőműves Zoltán „Kigyóbőr” című mesejátékát adták elő, a táncosok különböző népek táncaival léptek színpadra, a képzőművészeti és a bábtanszak diákjai alkotásaiból pedig a kamarateremben nyílt tárlat.

Az évforduló alkalmából kerestük fel Barta Mártát, az alapítóány vezetőjét, aki 1986-ban öt drámapedagógus munkatársával kulturális kissovetkezetet hozott létre, útjára indítva ezzel a Cilinder gyermekszínházat. Húsz évvel ezelőtt mintegy száz gyereket oktattak a színészmesterség alapjaira, ma harminc szaktanár több mint nyolcszáz, 6-18 éves korú diákkal foglalkozik a főváros öt kerületének hét oktatási és kulturális intézményében. Az iskolások mintegy fele hátrányos helyzetű, főként roma családok tehetséges gyermekeiből verbuválódik, elsősorban Budapest VII. és VIII. kerületeiben (Erzsébet- és Józsefvárosban).

– A számok tükrében valódi sikertörténetet látunk. Mi a titka ennek a látványos fejlődésnek, milyen forrásokból fedezik a működtetés költségeit?

– Ma már talán komikusnak tűnik, de tény: megalakulásunk idején a kulturális kissovetkezet volt az egyetlen jogi forma, amelyben megkezdhattuk működésünket. 1991-től alapítványi keretek között dolgozunk. Az első másfél évtizedben nem változott lényegesen a gyereklétszám, átlagosan 80-120 diákunk volt. Rendszeresen tartottunk előadásokat művelődési házakban, iskolákban, óvodákban s szerepeltünk fesztiválokon. Tanítványaik folyamatosan közreműködtek budapesti színházak előadásaiban, televíziós és játékfilmek forgatásain.

Az oktatás költségeit a 80-as, 90-es években a szülők fizették. Ez abban az időben – és annak a rétegnek, amely fontosnak találta, hogy gyermekei művészeti képzésben részesüljenek – nem jelentett problémát. A fordulat 2002-ben következett be, amikor megalapítottuk a Cilinder Alapfokú Művészetoktatási Iskolát, s közoktatási intézménnyé váltunk, ami azt jelenti, hogy az iskola állami normatív támogatást kap.

Ez teremtett lehetőséget arra, hogy olyan, szűkösi anyagi háttérrel rendelkező tehetséges gyermekek oktatását is felvállaljuk, akiknek a szülei saját erőből egyáltalán nem tudnák fedezni gyermekeik képzésének költségeit.

– Mi irányította az iskola figyelmét a roma gyerekek és a roma kultúra felé?

– Véletlenül adódott. 1996-ban felkérést kaptunk, állítsuk színpadra a pécsi Gandhi Gimnázium tanulóival Anna Frank történetét. Munkatársaink szá-

mára ez meghatározó élmény volt, ami arra készítette bennünket, hogy Budapesten is alakítsunk roma gyerekekkel színjátszó csoportokat. Olyan általános iskolákat választottunk, ahol beilleszkedésükre különös figyelmet fordítottak. Tapasztalataink azt igazolják ugyanis, hogy a művészetoktatás eszközeivel ez a folyamat erősíthető.

A sokszor tanulási nehézségekkel küzdő hátrányos helyzetű gyerekek, kilépve saját osztályközösségük hierarchiájából, megszabadulva a merev skatulyáktól, a színjátszásban, fazekas tevékenységben, táncban vagy bábozásban igazi sikerélményekhez jutottak.

– Miként befolyásolta a Cilinder Iskola működését, hogy tavaly húsz százalékkal csökkent a normatív támogatás?

– Súlyos problémával kerültünk szembe, amikor kiderült, hogy az új szabályozás szerint ezentúl évi tizenkétezer forint hozzájárulást kell kérnünk a szülőktől. Tanítványaik egy része ezt a térítési díjat be tudja fizetni, mintegy száz diákunk jegyzői határozat alapján mentesül a díjfizetés alól, a napi megélhetési gondokkal küzdő családoknál azonban el sem várhatjuk ezt az áldozatot.

A probléma az, hogy ha az iskola nem tudja beszerezni a megállapított hozzájárulást, akkor az állami támogatást sem vehetjük igénybe, így azok a gyerekek fognak lemorzsolódnani, akik saját erőből például sosem jutának el színházba, kiállításra. A tehetősebb szülők más módokon is tudnak kulturális élményt adni a gyerekeiknek. Mi pedig – ha már elkezdjük – nem akarjuk elveszíteni azokat a tehetséges, jó képességű gyerekeket, akiknek, meggyőződésünk szerint, nemcsak iskolai, hanem hosszabb távon a szélesebb társadalmi közösségbe való beilleszkedését is elősegíti a művészetoktatásban rejlő különleges képességfejlesztő és közösségteremtő erő.

– *Vannak-e eszközök az új helyzet kezelésére?*

– Természetesen nem akarjuk ölbe tett kézzel várni, amíg visszajutunk a kiindulóponthoz, amikor megint csak azok a gyerekek fognak eljárni a foglalkozásokra, akik biztonságos anyagi háttérrel rendelkeznek. Reméljük, hogy a Nemzeti Fejlesztési Tervben találunk olyan uniós forrásokat, pályázati lehetőségeket, amelyek révén továbbra is biztosítani tudjuk iskolánk szolgáltatásait a létminimumot alig meghaladó színvonalon élő családok gyermekeinek is. Külső támogatókat, cégeket, üzletembereket is meg akarunk keresni a kéréssel, vegyenek részt a tehetséggondozásban: segítsék az érintett gyerekcsoportokat az előírt költségterítés pótlásával.

Ugyanakkor nagy segítség, hogy a művészetoktatásban rejlő lehetőségeket és a jelenlegi problémákat nemcsak mi látjuk, hanem azok az önkormányzatok is, amelyeknek intézményeiben csoportjaink működnek. Idén nyáron öt fővárosi kerület önkormányzatával kötöttünk öt évre szóló együttműködési megállapodást, ami azt jelzi, hogy ők is fontosnak tartják a művészeti oktatást a saját körzetükben.

– *Milyen újdonságok vannak a húszéves Cilinder Iskola szakmai életében?*

– A múlt nyáron új fejezet kezdődött a Cilinder Iskola történetében. Csatlakozott hozzánk a több, mint tízéves Elő-Tér művészeti iskola, amelynek több művészeti ágban működő pedagógusgárdája országos szakmai tekintélynek örvend. Az egyesülés legfontosabb hozadéka, hogy pedagógiai programunk báb-, tánc- és képzőművészeti tanszakokkal is kibővült, ráadásul a fúzió révén a Cilinder Iskola székhelye az Almássy téri Szabadidő Központba került, amely az Elő-Tér iskola szülőhelye volt.

A „hazatérés” nem várt születésnap ajándék, szerencsés előjel számunkra, hiszen 1986-ban ezen a színpadon mutatkoztunk be először. A „Dr. Doolittle és az állatok” című mesejátékot adtuk elő, amelynek rendezője *Magács László* volt, aki jelenleg a Merlin Színház igazgatója. A születésnap ünnepségen megjelentek a Cilinder és az Elő-Tér Iskola volt tanárai és egykori diákjai.

Büszkék vagyunk arra, hogy tanítványaink közül sokan aktív résztvevői a budapesti művészeti életnek, vannak köztük, akik művészetpedagógusi pályára léptek, ketten pedig a Cilinder Iskola tanszékének tagjai.

Hilu Anna

Olvassa a **Barátság**-ot! Fizessen elő most 2007-re!

Éves előfizetési díj: 1920 Ft (1200 Ft + 720 Ft postaköltség)

A folyóirat előfizethető:

- a Filantróp Társaság Barátság szerkesztősége OTP-számlaszámán: 11711034-20813402,
- vagy e szelvény visszaküldésével (1519 Budapest, Postafiók 452.).

Név:.....

Lakcím:.....

Csekket vagy számlát kér:.....

e-mail címeink: baratsag@chello.hu, info@nemzetisegek.hu
honlapunk: www.nemzetisegek.hu

Várjuk könyvtárak, iskolák, kisebbségi önkormányzatok, egyesületek, baráti körök jelentkezését!